

Unga omsorgsgivare i EU– policy och pågående initiativ

Francesca Centola, Lennart Magnusson, Elizabeth Hanson, Eurocarers

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 754702

Vilka är unga omsorgsgivare i Europa?

Young carers/Unga omsorgsgivare: barn och ungdomar **under 18 år** som ger vård, hjälp eller stöd **till en familjemedlem eller vän, som har en kronisk sjukdom, funktionsnedsättning, är skör eller har någon form av missbruk.**

De ger, ofta **regelbundet**, betydande och viktiga omsorgsinsatser som motsvarar **ett sådant ansvar som man normalt förknippar med en vuxen person** (Becker, 2000).

I Europa har **närmare var tionde (7%)** av alla barn ett sådant omsorgsansvar.

De är fortfarande allt för ofta **osynliga**, de ses och uppmärksammas inte av policy makers och vård- och omsorgsgivare.

Potentiell negativ påverkan av omsorgsgivandet ³

Psykisk hälsa och välbefinnande

Där finns positiva aspekter i relation till att ge omsorg (självkänsla, empati och mognad). Men att behöva förena ett "vuxenlivs" utmaningarna med ett omsorgsansvar kan vara överväldigande. Den tid och ansvar som är förknippat med omsorgsgivandet är en **riskfaktor för psykisk ohälsa**.

Utbildning

Omsorgsgivandet kan ha negativ påverkan på barn och ungas utbildning (underprestation, frånvaro och **drop out**)
→ svårighet att få jobb och arbetslöshet

Socialt liv

Unga omsorgsgivare har mindre tid för personlig utveckling och fritid. De kan också bli offer för social stigma och mobbning → **socialt utanförskap**.

Varför behöver vi agera?

Policy context 1: argument för mänskliga rättigheter

REALITY

Alla barn har rätt till

...utbildning

...vila och fritid

...bästa möjliga hälsa

...en acceptabel levnadsstandard

...få uttrycka sin vilja och sina
sympunkter

Känner du dig som ett barn? "Nej inte kan jag säga." Vad känner du dig som? "En vuxen"

"Skolan var en utmaning; Jag hade ofta gjort ett skift innan jag kom dit, alldeles slut. Det var svårt för mig att kunna göra läxorna, det var omöjligt för mig att finna tid för någonting över huvudtaget var svårt."

"Att stå pall är svårt, men jag känner mig stolt"

Vi, Eurocarers förespråkade behovet att unga omsorgsgivare blev omnämnda som en kategori av utsatta och sårbara barn som förtjänar extra, anpassat stöd i den nyligen antagna **EUs strategi för barns rättigheter och den Europeiska barngarantin.**

Policy context: 2. Jämställdhet

“Könsroller inom omsorg av en närstående börjar vid tidig ålder – det är vanligare att flickor är den som tar hand om omsorgen till en närstående som har kronisk sjukdom, funktionsnedsättning och andra hushållsgöromål”

European Institute for Gender Equality (EIGE) , 2020

Ett exempel på att vårt lobbyarbete börjar bli framgångsrikt är att unga omsorgsgivare är uttalat i **EU parlamentets rapport “Omsorgstjänster i EU för förbättrad jämställdhet” (2018)**

Policy context: 3. Psykisk hälsa

Den påverkan som omsorg om närstående kan ha på den psykiska hälsan. Det finns en växande rörelse inom EU avseende ämnet psykisk Hälsa.

Vi, Eurocarers har en framgångsrik **samverkan med EU-nätverket för Barnombudsmän** – vi presenterade ME-WE projektet vid deras årliga konferens.

Det resulterade i att i den antagna ENOC* **Statement on child mental health** – så finns en klar referens till unga omsorgsgivare med rekommendationer att stödja program för unga omsorgsgivare att bibehålla sin psykiska hälsa och motverka psykisk ohälsa.

* ENOC = European Network of Ombudspersons for Children

Varför måste vi agera?

Policy context 4: det ekonomiska argumentet

Lämna skolan tidigt bidrar till en hög individuell, social och ekonomisk kostnad

- **Lämna skolan tidigt** är ett hinder för ekonomisk tillväxt och arbete

- Dålig **psykisk hälsa** är en **kostnad** för samhället
- **Investering i barn och ungdomar** är en **social investering**

En rapport av Children Society (2013) fann att det är mer vanligt att unga omsorgsgivare, än genomnittet av ungdomar, inte finns i utbildning, arbete eller träning (NEET) i åldern mellan 16 och 19 år.

Eurocarers - sätt att arbeta

För att kunna nå fram med vårt budskap organiserar vi och är med på events, skriver artiklar och pressmeddelande och bidrar i konsultationer och utredningsarbeten.

Nyckel element – vårt opinionsarbete genomförts i aktiv samverkan med unga omsorgsgivare –
nothing about us without us! – Inget om oss utan med oss!

Eurocarers Young Carers Working Group

Föra policy och praktik framåt för unga omsorgsgivare

Det är rollen och ambitionen för Eurocarers forskarnätverk och
Eurocarers Young Carers Working Group

Robusta och reliabla
nationellt specifika forskningsresultat

Aktiviteter för att öka
medvetenheten

➔ Skifte i tänkesätt, policies och praktik

ME-WE resurser för information

me-we.eu – Young Carers

- ✓ Policy briefs – sex nationella och en European sammanfattning med forskningsresultat om unga omsorgsgivare, lagstiftning och policy. De innehåller strategier och rekommendationer för att stödja dem.
- ✓ My day only starts when I finish school - Multi-stakeholders' actions to support Young Carers, en manual med exempel på konkreta åtgärder för att identifiera, stödja och lyssna på unga omsorgsgivare.
- ✓ ME-WE booklet en e-bok skapad av unga omsorgsgivare med unga omsorgsgivares berättelser och deras tips för att underlätta för andra ungdomarna.
- ✓ Briefs on the ME-WE Model, en sammanfattning om ME-WE modellen, en förebyggande stödinsats för att stärka unga omsorgsgivares resiliens.
- ✓ ME-WE/young carers repository, ett digital bibliotek med olika former av evidensbaserade program, metoder, verktyg, för att ge stöd till unga omsorgsgivare i Europa. Den omfattar tre olika kategorier: forskning, policy och lagar och är under uppbyggnad.

Vi kan alla göra skillnad!

Vi har alla en roll att spela i att möjliggöra för unga omsorgsgivare att växa och utvecklas!

“Vi ska aldrig undervärdera kraften av individuella personer att göra skillnad. Du kan vara en av dessa personer. Du kanske bara inte vet det än.”

(Saul Becker, professor på Universitetet i Cambridge)